

A woman with long brown hair is smiling and looking down at a light-colored jacket with a fur collar. She is in a clothing store, with a rack of clothes and shelves in the background. The scene is brightly lit and has a warm, inviting atmosphere.

Consumentenonderzoek

Nederland over Circulaire Ambachtscentra

Inleiding

AANLEIDING

Naar aanleiding van de gedragsstrategie circulaire economie van het Ministerie van IenW is een consumentenonderzoek uitgevoerd op het gebied van consumentengedrag en drie circulaire gedragingen die passen bij een circulair ambachtscentrum, namelijk;

1. Spullen tweedehands in een kringloopwinkel kopen
2. Kapotte spullen (laten) repareren
3. Afgedankte spullen die nog goed zijn naar een kringloopwinkel brengen

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau Motivaction, in opdracht van Milieu Centraal.

DOELSTELLING

De doelstelling van het huidige onderzoek is:

- Inzicht krijgen in de kennis, houding en gedrag van consumenten omtrent de eerder genoemde gedragingen

METHODE

Het onderzoek is kwantitatief uitgevoerd door middel van een online vragenlijst opgesteld door onderzoekers van Milieu Centraal. Deze vragenlijst bestond uit 26 vragen, inclusief 6 sociodemografische vragen.

De steekproef bestond uit 1519 Nederlanders (18 t/m 80 jaar) en was na weging representatief op basis van geslacht, leeftijd, opleiding en regio (zie 'Bijlage'). Het veldwerk vond plaats tussen 6 t/m 12 oktober 2023.

Samenvatting

Samenvatting (1/3)

Kennis

Het concept 'circulair ambachtscentrum' is niet algemeen bekend bij de consument, bijna 80% heeft er nooit van gehoord.

Gedrag tweedehands, repareren en afdanken

Twee op de drie Nederlanders koopt *nooit of slechts een enkele keer* iets tweedehands. Vrouwen kopen vaker tweedehands spullen en bewoners uit randgemeenten juist minder vaak.

Ruim de meerderheid (71%) heeft het afgelopen jaar *zelf iets gerepareerd of laten repareren*. De meest gerepareerde spullen zijn; kleding, fiets en overige kleine apparaten. Hoe hoger iemand is opgeleid, hoe vaker men spullen laat repareren of zelf repareert. Hoe jonger iemand is, hoe vaker men spullen laat repareren of zelf repareert.

Meer dan de helft van de Nederlanders (63%) brengt *nooit of slechts een enkele keer* spullen naar een kringloopwinkel. De top 3 van spullen die naar een kringloopwinkel worden weggebracht zijn: kleding en schoenen, woonaccessoires en boeken. Hoogopgeleiden brengen vaker spullen weg naar een kringloopwinkel.

Samenvatting (2/3)

Houding

Algemeen

Naarmate men lager op de R-ladder komt (hoe lager, hoe minder impactvol het gedrag in de bijdrage aan de milieu-impact), neemt de bereidheid om het duurzame gedrag uit te voeren toe.

Ook naarmate men lager op de R-ladder komt, des te belangrijker mensen het vinden om het duurzame gedrag uit te voeren. Hoogopgeleide vrouwen staan het meest open om te repareren, tweedehands te kopen of spullen weg te brengen naar een kringloopwinkel.

Tweedehands spullen in een kringloopwinkel kopen

Ongeveer de helft van de Nederlanders (48%) staat er voor open om spullen tweedehands bij een kringloopwinkel te kopen. De redenen die ze hiervoor geven, is vanwege de prijs, de ervaring van het rondsnuffelen en het milieu. De belemmeringen die zij ervaren om spullen tweedehands te kopen, is het beperkte aanbod, het liever nieuw willen kopen en omdat ze tweedehands spullen onhygiënisch vinden.

Samenvatting (3/3)

Houding

Kapotte spullen laten repareren

57% staat er voor open om kapotte spullen te laten repareren. De redenen die ze geven om spullen te laten repareren of zelf te repareren is omdat ze het zonde vinden als het wordt weggegooid, vanwege het milieu en omdat ze er zo lang mogelijk mee willen doen. Belemmeringen die zij ondervinden om kapotte spullen te laten repareren zijn o.a. vanwege de prijs, omdat het teveel gedoe is en omdat de spullen niet goed te repareren zijn of omdat men niet het gevoel heeft dat er genoeg plekken in de buurt zijn waar je je spullen kan laten repareren.

Afgedankte spullen naar de kringloopwinkel brengen

75% staat er voor open om afgedankte spullen die niet meer goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen. Als redenen geven ze aan dat ze weggooien zonde vinden, liever iemand anders er blij mee maken en vanwege het milieu. De belemmeringen die worden genoemd zijn dat ze de afgedankte spullen liever aan mensen geven die ze kennen of het liever verkopen en op die manier er nog iets voor ontvangen. 62% van de Nederlanders hecht er waarde aan om afgedankte spullen naar een kringloopwinkel te brengen, zodat het een tweede leven krijgt (*persoonlijke norm*).

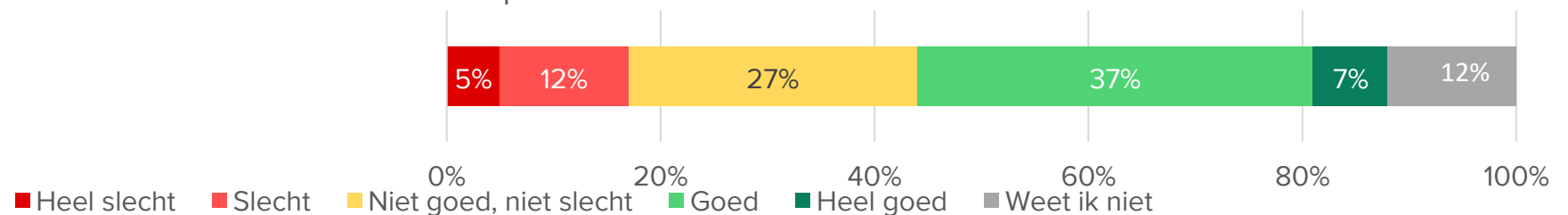
Bekendheid Circulair Ambachtscentrum

Circulaire ambachtscentra weinig bekend

Ten eerste is gevraagd aan de deelnemers of ze weten wat een ambachtscentrum is, of ze er wel eens zijn geweest en wat ze vinden van de term. Concluderend kan gesteld worden dat de bekendheid van het concept 'circulair ambachtscentrum' zeer laag is.

- 77% heeft nog nooit gehoord van een circulair ambachtscentrum, 16% heeft er wel eens van gehoord, maar weet niet precies wat het is. De overige 7% weet wat een circulair ambachtscentrum is.
- 93% van de deelnemers zegt nog nooit in een circulair ambachtscentrum te zijn geweest.
- Twee op de drie Nederlanders (67%) weet niet of er een circulair ambachtscentrum bij hen in de buurt is.
- Mensen zijn niet heel uitgesproken over of ze de term 'circulaire ambachtscentrum' goed bij het concept vinden passen:

In hoeverre vind je de term 'circulaire ambachtscentrum' passen?

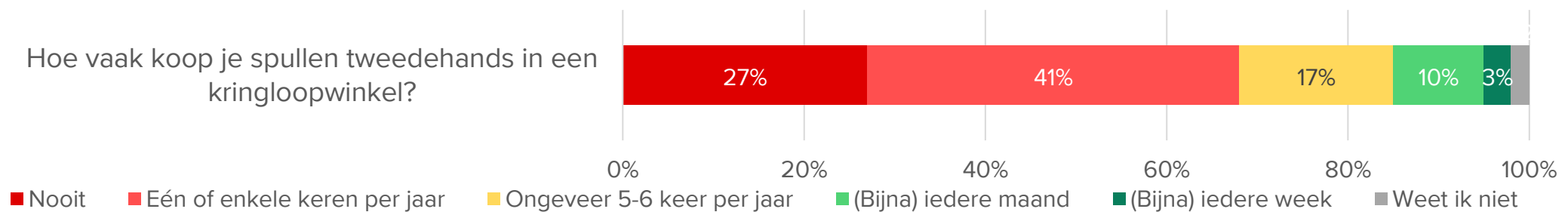

**Tweedehands spullen
kopen**

Minderheid van Nederland koopt spullen tweedehands in kringloopwinkel

Omdat het concept circulair ambachtscentrum vrijwel onbekend bleek, zijn aanverwante gedragingen zoals het tweedehands kopen van spullen in een kringloopwinkel, uitgevraagd. Respondenten kregen een aantal vragen over hun gedrag als het gaat om tweedehands kopen in een kringloopwinkel.

- 68% koopt nooit of een enkele keer iets tweedehands in een kringloopwinkel.
- De gemiddelde ingeschatte afstand voor de consument tot de dichtstbijzijnde kringloopwinkel = 4,8km.

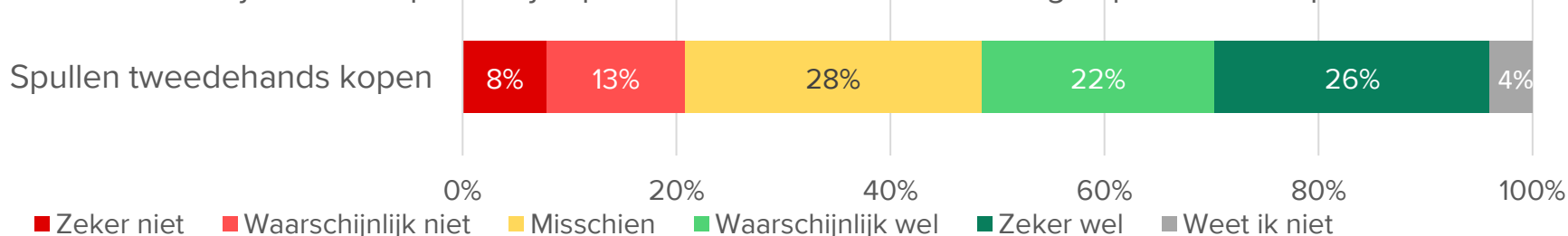
Vrouwen kopen vaker tweedehands spullen in een kringloopwinkel.

44% van de mensen die wonen in **randgemeenten** kopen **nooit** spullen tweedehands in een kringloopwinkel.

De helft staat wel open om tweedehands te kopen bij een kringloopwinkel

Aan respondenten is de vraag gesteld in hoeverre ze ervoor open staan om spullen tweedehands in een kringloopwinkel te kopen. 48% staat ervoor open om spullen tweedehands in een kringloopwinkel te kopen, maar er zijn verschillen tussen groepen in Nederland aan te wijzen.

In hoeverre sta je er voor open om je spullen tweedehands in een kringloopwinkel te kopen?

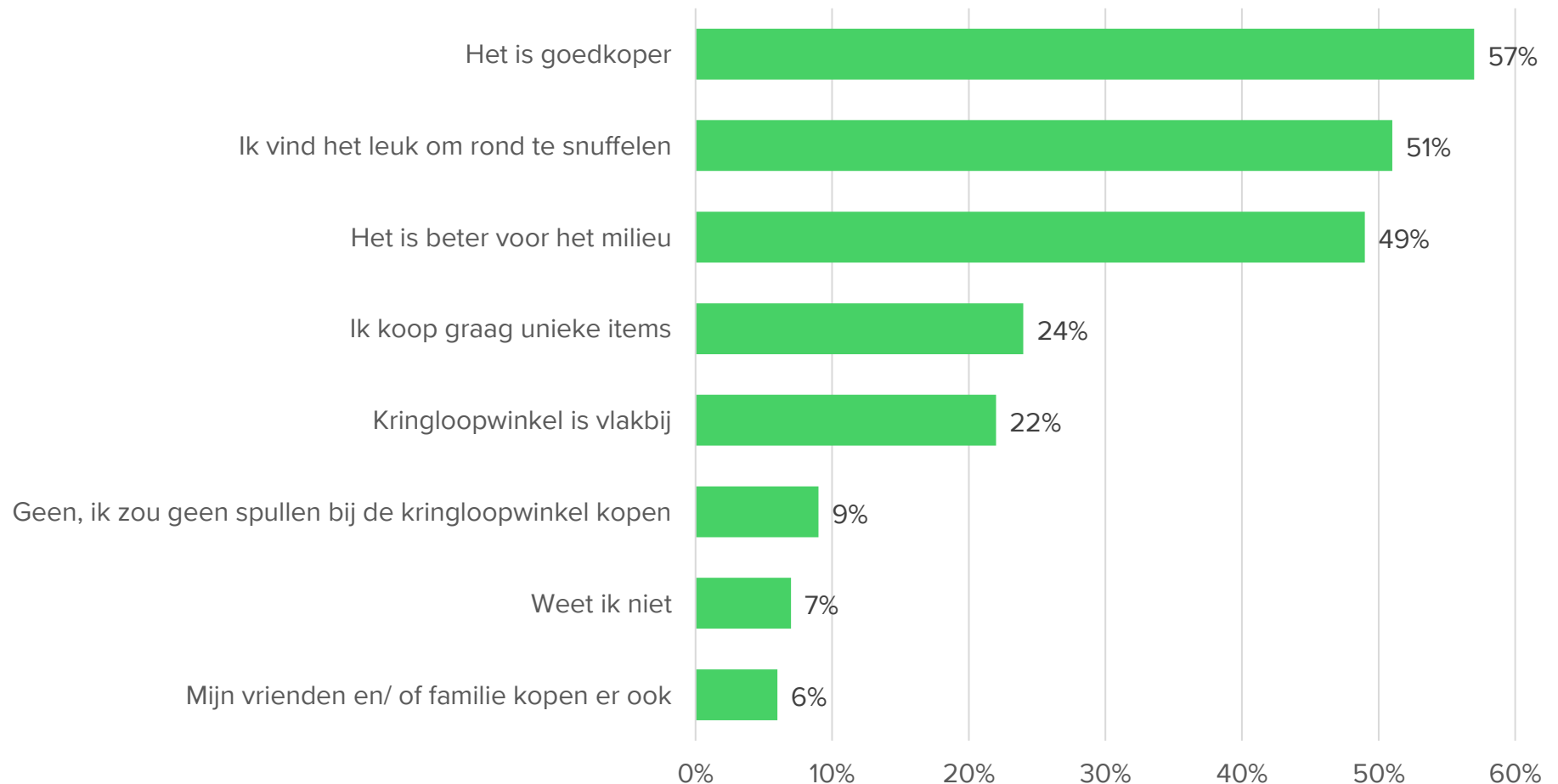

	Wie staan er meer dan gemiddeld NL voor open?	Wie staan er minder dan gemiddeld NL voor open?
Gender	Vrouwen (52%)	Mannen (44%)
Opleidingsniveau	HBO- en WO opgeleid (54%)	Geen opleiding afgemaakt of MBO-1-opleiding (44%)
Regio	Noord Nederland (Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel) (54%)	Randgemeenten van grote steden (34%)

Prijs belangrijkste drijfveer voor tweedehands kopen

Tevens is aan respondenten gevraagd wat hun drijfveren en belemmeringen zijn om spullen tweedehands in een kringloopwinkel te kopen. Hieronder zijn de drijfveren zichtbaar, waarbij prijs, de ervaring en milieu/klimaat-overwegingen de belangrijkste zijn.

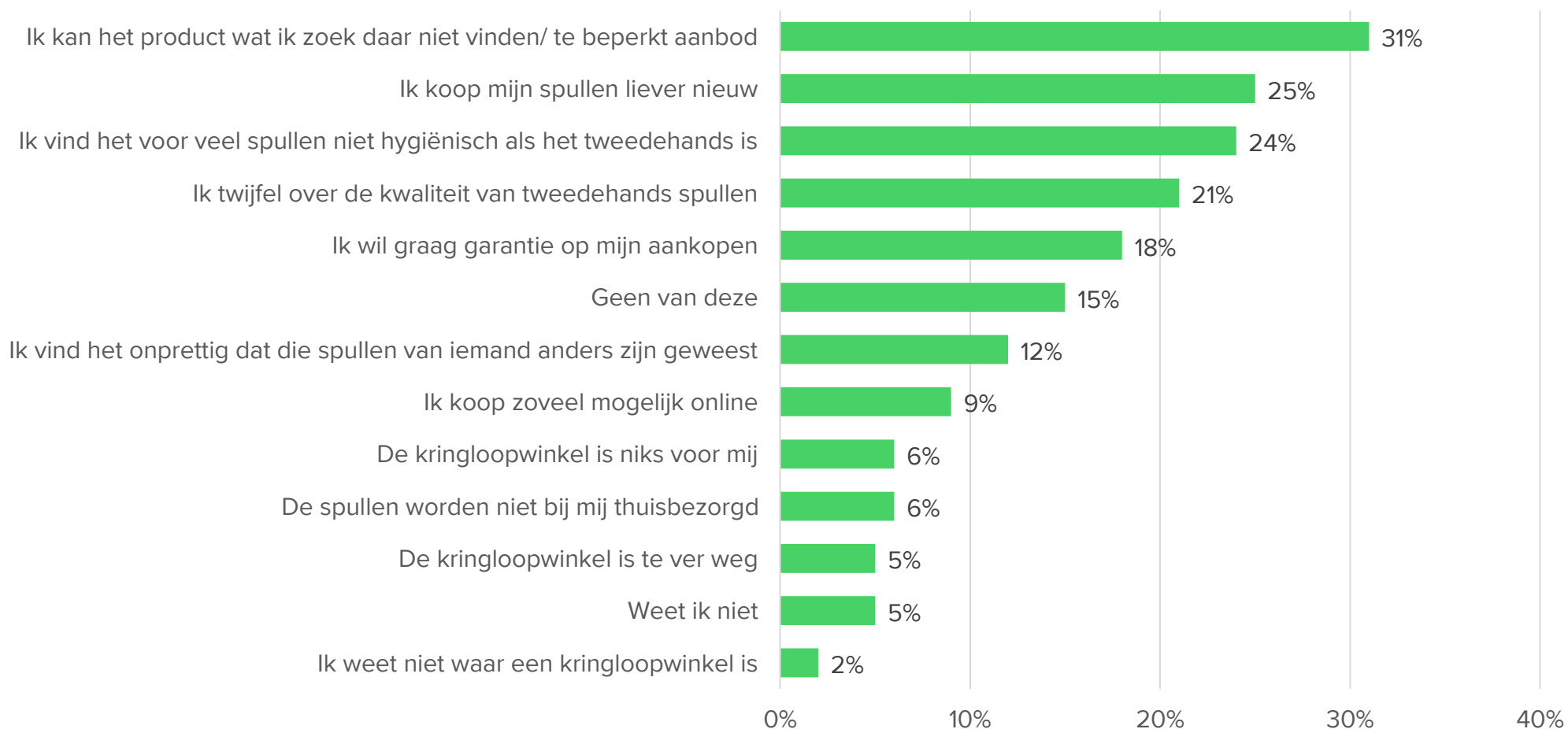
Motieven om spullen tweedehands in een kringloopwinkel te kopen

Veel verschillende drempels om tweedehands te kopen aan te wijzen

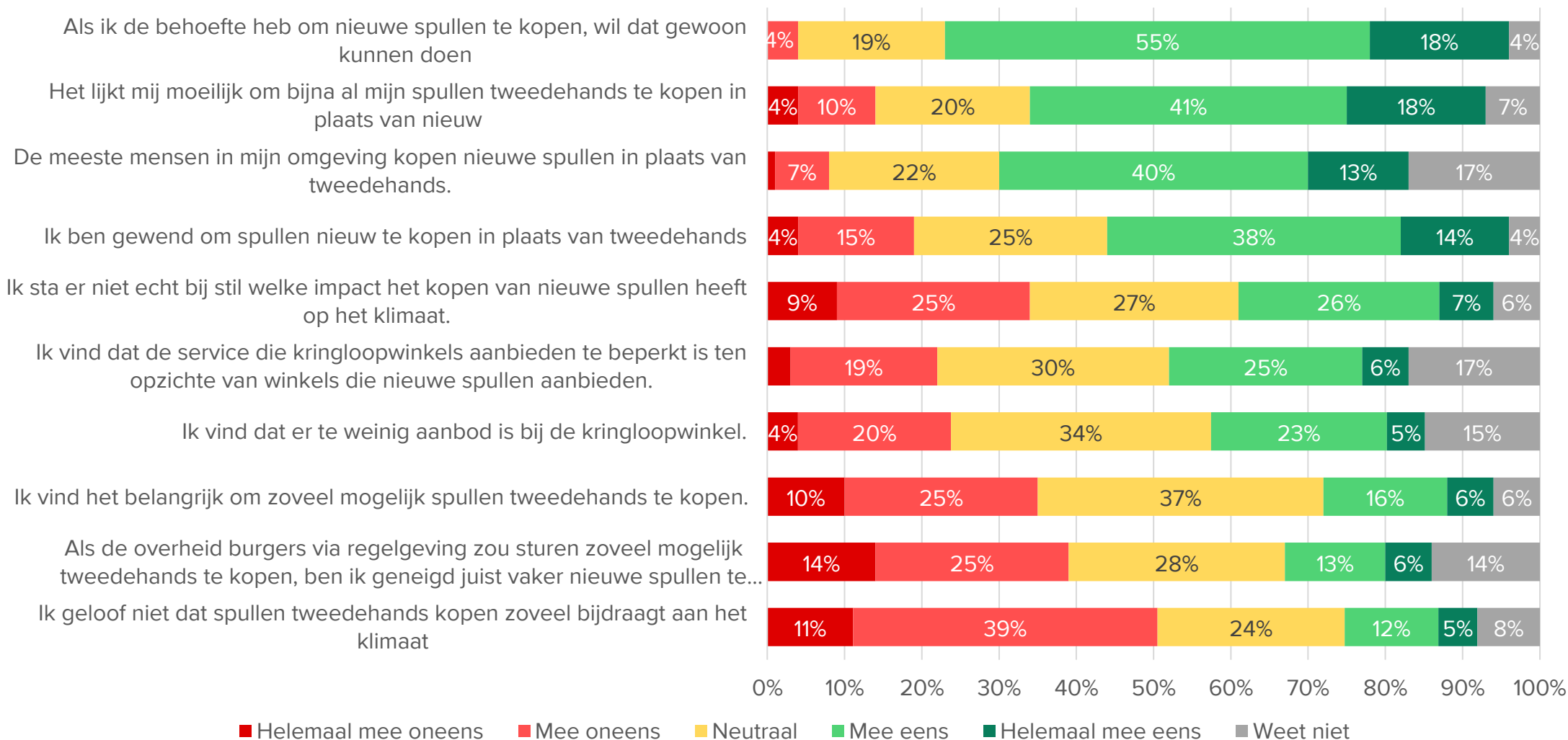
Ook is aan respondenten gevraagd wat hun drijfveren en belemmeringen zijn om spullen tweedehands in een kringloopwinkel te kopen. Hieronder zijn de belemmeringen zichtbaar, waarbij beperkt aanbod, de behoefte om nieuw te kopen en onzekerheid over hygiëne als belangrijkste worden genoemd door respondenten.

Belemmeringen om spullen tweedehands in een kringloopwinkel te kopen

Mensen hebben behoefte aan nieuwe spullen

De respondenten konden in de vragenlijst over een aantal stellingen aangeven in hoeverre ze het er mee eens of oneens waren. Bijna driekwart van de Nederlanders geeft aan dat als ze de behoefte voelen om nieuwe spullen te kopen, dat ze dat gewoon willen doen. In de psychologie wordt dit een gevoel van 'entitlement' genoemd en vormt dus een belangrijke onbewuste drijfveer van gedrag.

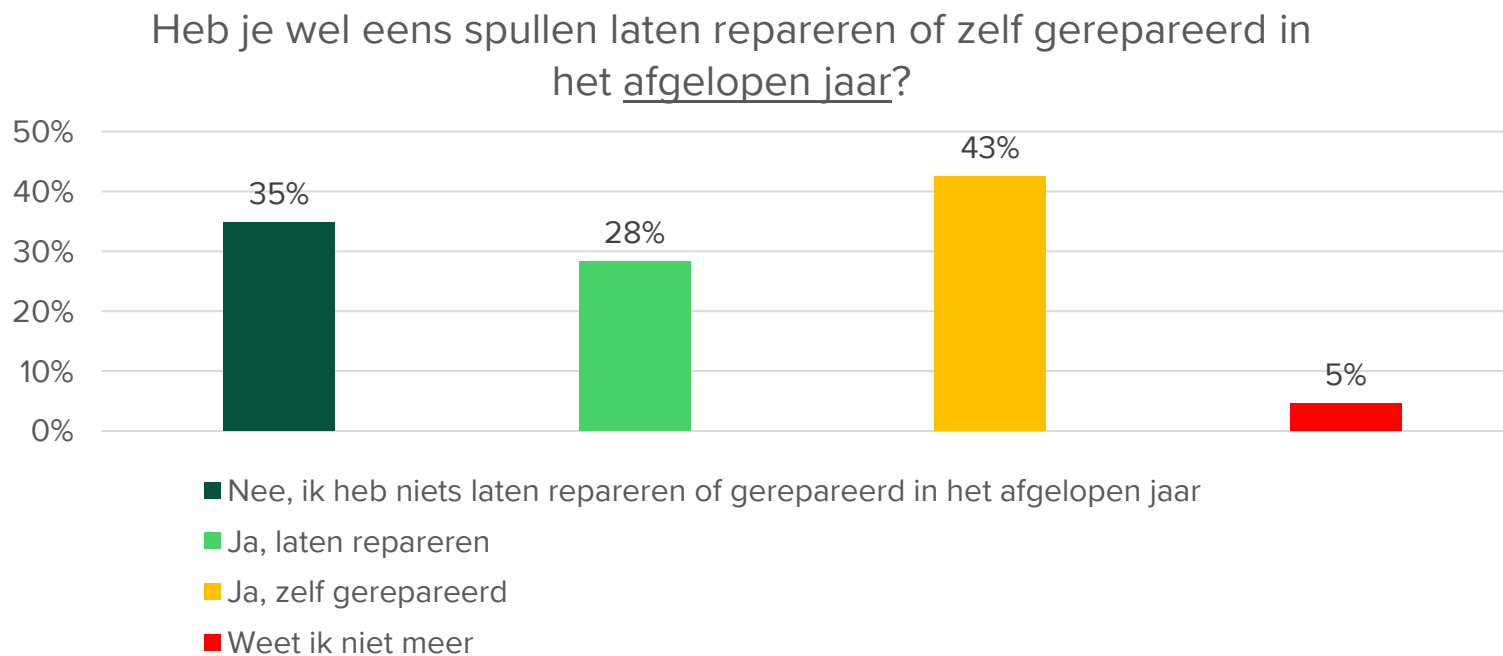
Repareren

Meerderheid van Nederland repareert spullen

De tweede gedraging die aan respondenten is voorgelegd, is repareren. 71% heeft het afgelopen jaar zelf iets gerepareerd of laten repareren.

De top 3 van meest gerepareerde spullen zijn:

1. kleding (60%)
2. fiets (57%)
3. overige kleine apparaten (34%)

Hoe **hoger** iemand is **opgeleid**, hoe vaker iemand de spullen **zelf** heeft **gerepareerd** of het heeft **laten repareren**.

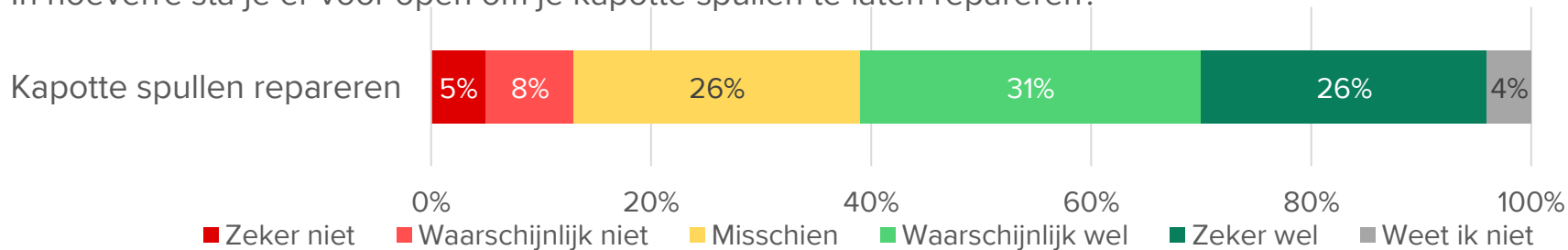
Hoe **jonger** iemand is, hoe vaker iemand het afgelopen jaar spullen heeft **laten repareren/ zelf gerepareerd**.

Vrouwen laten vaker **kleding** repareren of repareren het zelf.

Meer dan de helft is bereid spullen te repareren

Aan respondenten is de vraag gesteld in hoeverre ze ervoor open staan om kapotte spullen te laten repareren. 57% staat ervoor open om kapotte spullen te laten repareren.

In hoeverre sta je er voor open om je kapotte spullen te laten repareren?

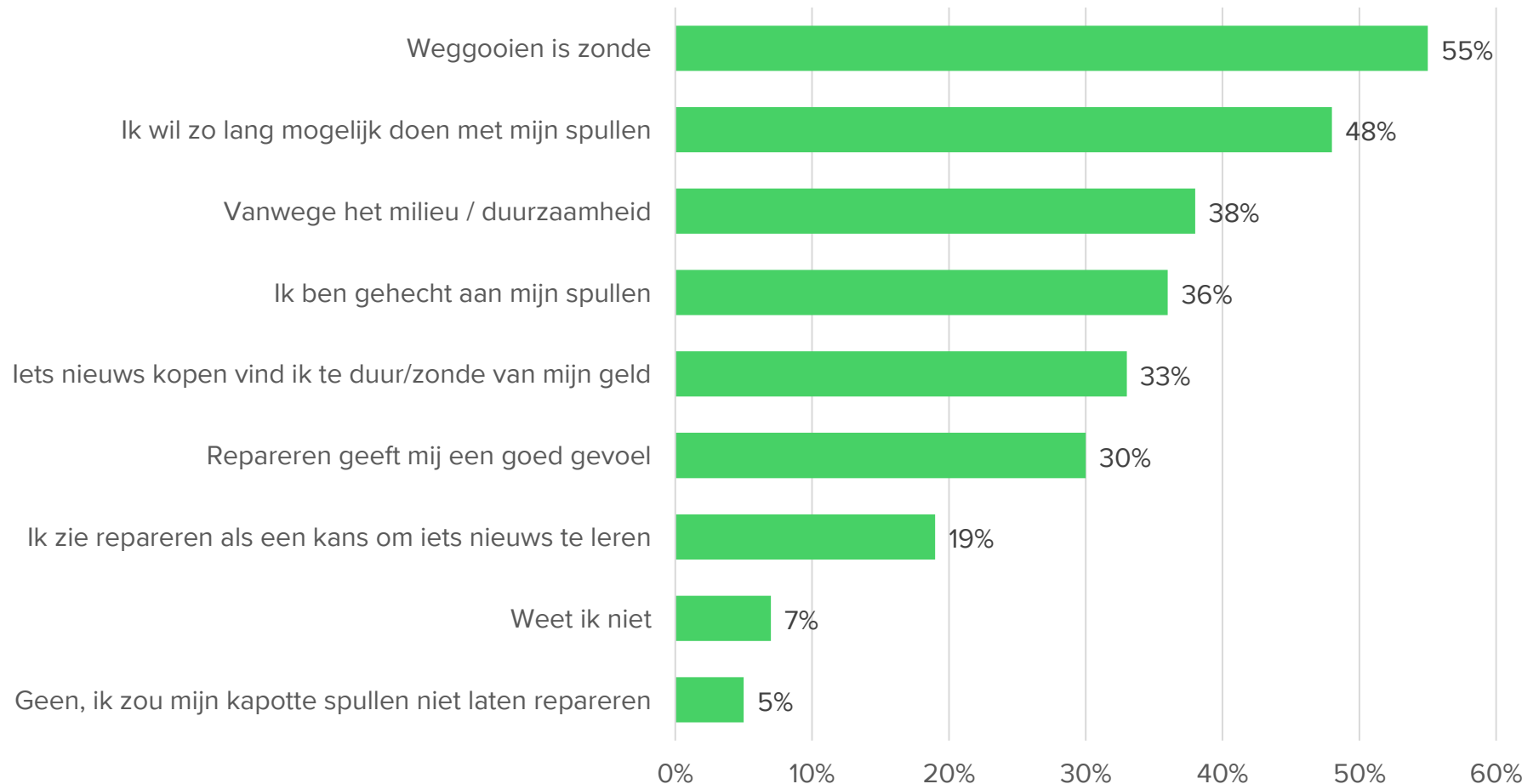

	Wie staan er meer dan gemiddeld in NL voor open?	Wie staan er minder dan gemiddeld in NL voor open?
Gender	Vrouwen (63%)	Mannen (52%)
Leeftijd	Geen significante groep	65 t/m 80 jaar (55%)
Opleidingsniveau	HBO- en WO opgeleiden (69%)	Geen opleiding of MBO1-opleiding (46%)
Regio	Zuid Nederland (62%)	Geen significante groep

Nederland gooit niet graag spullen weg

Tevens is aan respondenten gevraagd wat hun drijfveren en belemmeringen zijn om kapotte spullen te laten repareren. Hieronder zijn de motieven zichtbaar, waarbij de belangrijkste drijfveren het gevoel is dat weggooien zonde is en dat men graag lang met de spullen wil doen.

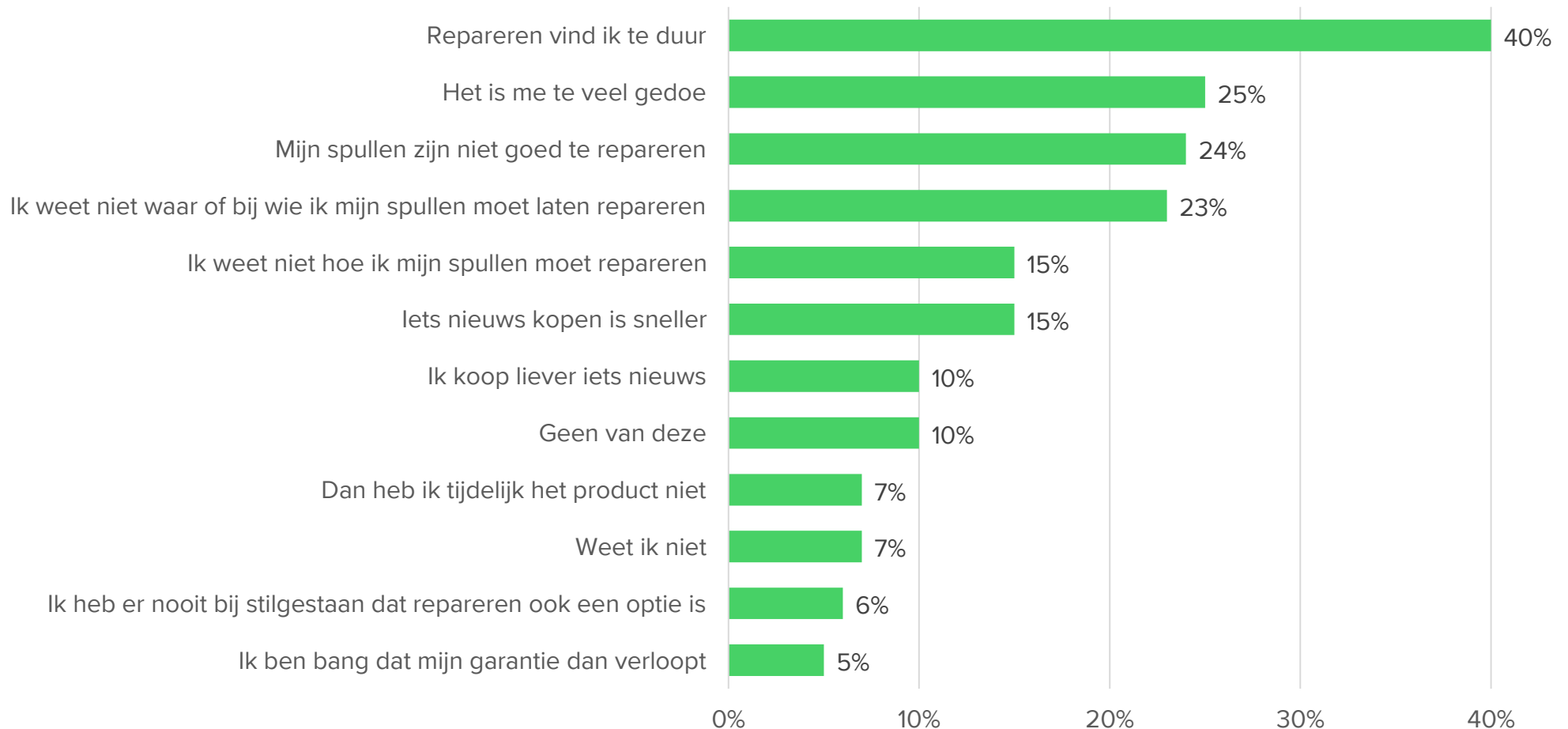
Motieven om kapotte spullen te laten repareren

Prijs belangrijkste belemmering tot repareren

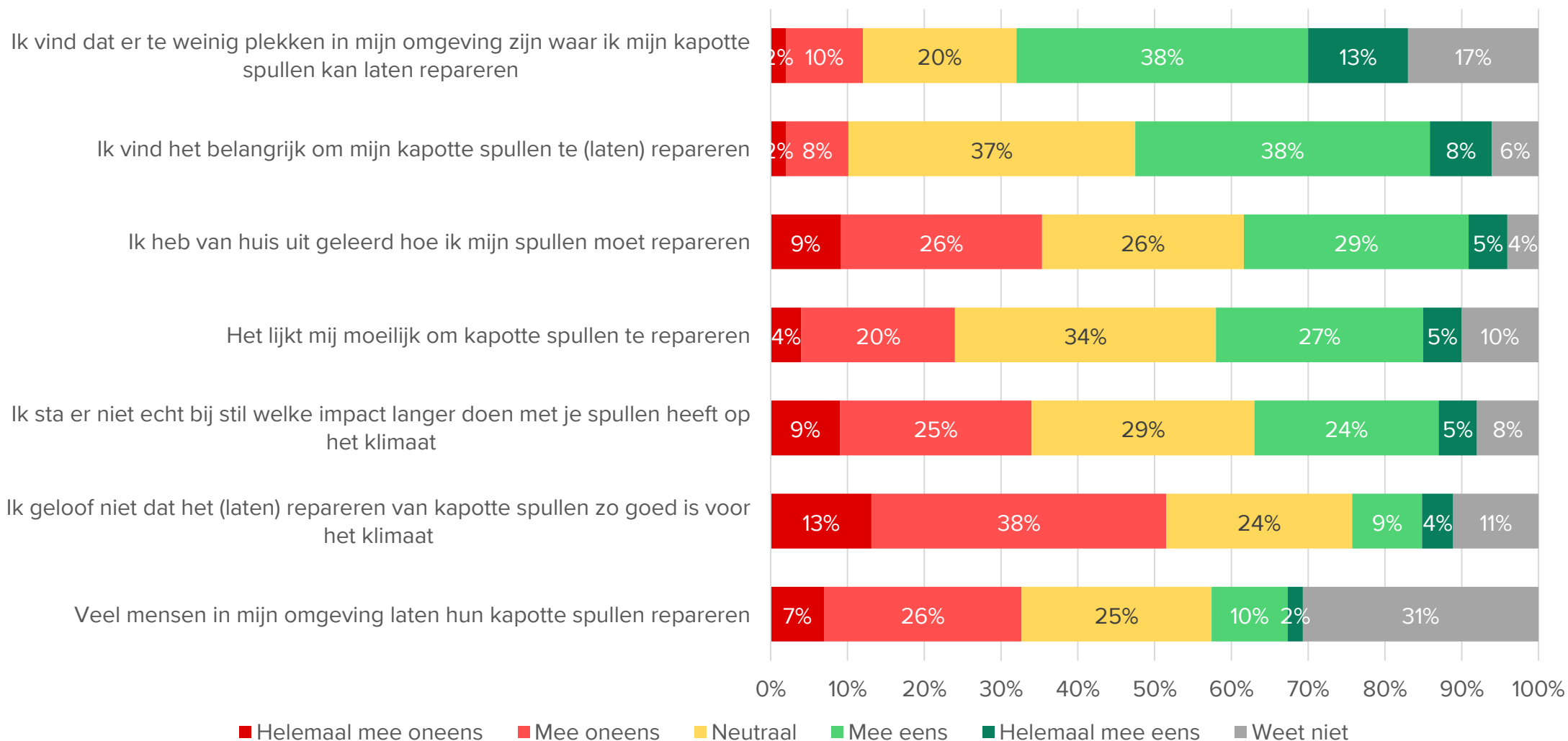
Tevens is aan respondenten gevraagd wat hun drijfveren en belemmeringen zijn om kapotte spullen te laten repareren. Hieronder zijn de belemmeringen zichtbaar, waarbij de kosten van repareren (vooral prijs, maar ook het gedoe) duidelijk de belangrijkste belemmering vormt.

Belemmeringen om kapotte spullen te laten repareren

Men weet niet waar je spullen kan laten repareren

De respondenten konden in de vragenlijst over een aantal stellingen aangeven in hoeverre ze het er mee eens of oneens waren. De helft van de Nederlanders (51%) vindt dat er te weinig plekken in hun omgeving zijn waar ze hun kapotte spullen kunnen laten repareren. Opvallend is ook dat er geen uitgesproken sociale norm is over repareren: 1/3^e heeft geen idee of mensen in hun omgeving het gebruikelijk vinden om spullen te repareren.

Spullen wegbrengen

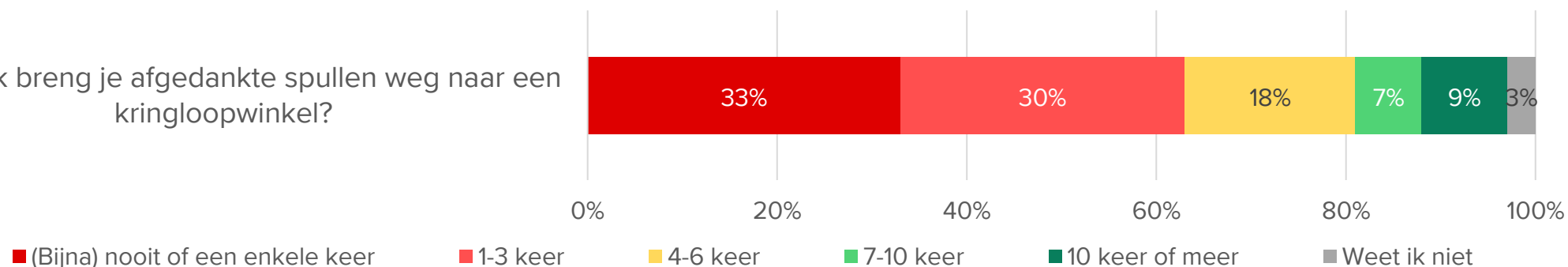
Spullen naar kringloop brengen niet gebruikelijk

Als laatste gedrag zijn we dieper ingegaan op het afdanken van spullen. Specifieker, naar het wegbrengen van je spullen die nog een ronde mee kunnen naar de kringloopwinkel. Dit is ook geen alomtegenwoordig gedrag in Nederland: 63% brengt nooit of slechts een enkele keer spullen naar een kringloopwinkel.

De top 3 van meest afgedankte spullen die naar een kringloopwinkel worden weggebracht zijn:

1. Kleding en schoenen (62%)
2. Woonaccessoires (54%)
3. Boeken (53%)

Hoe vaak breng je afgedankte spullen weg naar een kringloopwinkel?

Hoogopgeleiden brengen vaker afgedankte spullen naar de kringloopwinkel.

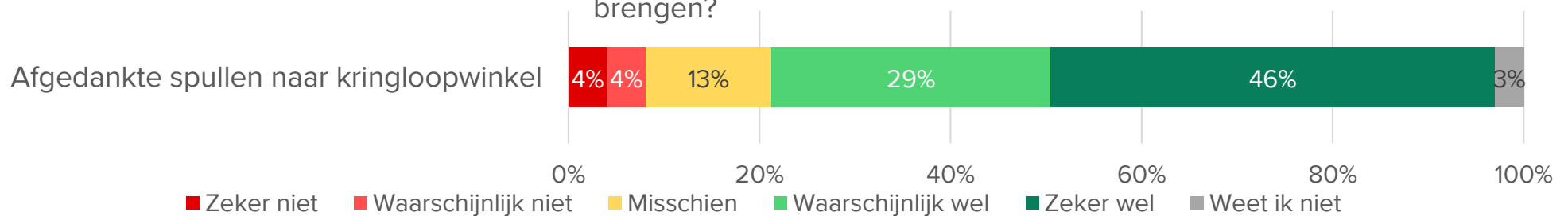
Consumenten met het Mentality profiel **moderne burgerij** doet dit **minder** vaak, **postmaterialisten** juist **vaker**.

Driekwart wil wel spullen wegbrengen naar kringloop

Aan respondenten is de vraag gesteld in hoeverre ze ervoor open staan om afgedankte spullen die nog goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen. 75% staat ervoor open om afgedankte spullen die niet meer goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen.

In hoeverre sta je er voor open om je afgedankte spullen die nog goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen?

	Wie staan er meer dan gemiddeld in NL voor open?	Wie staan er minder dan gemiddeld in NL voor open?
Gender	Vrouwen (79%)	Mannen (73%)
Leeftijd	55 t/m 80 jaar (81%)	25 t/m 44 jaar (69%)
Opleidingsniveau	HBO- en WO opgeleid (83%)	Geen opleiding afgemaakt of MBO-1 opleiding (49%)
Regio	Zuid Nederland (77%)	3 grote gemeenten en randgemeenten daarvan (63%)

We gooien niet graag iets weg en maken dan een ander nog ergens blij mee

Tevens is aan respondenten gevraagd wat hun drijfveren en belemmeringen zijn om afgedankte spullen die nog goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen. Hieronder zijn de motieven zichtbaar, waarbij met name het idee dat een ander nog blij kan worden van de spullen een belangrijk motief is, naast wederom het 'weggooien is zonde', wat ook een drijfveer is om te repareren.

Motieven om afgedankte spullen die nog goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen

Voorkeur om door te geven aan bekenden of te verkopen boven de kringloop

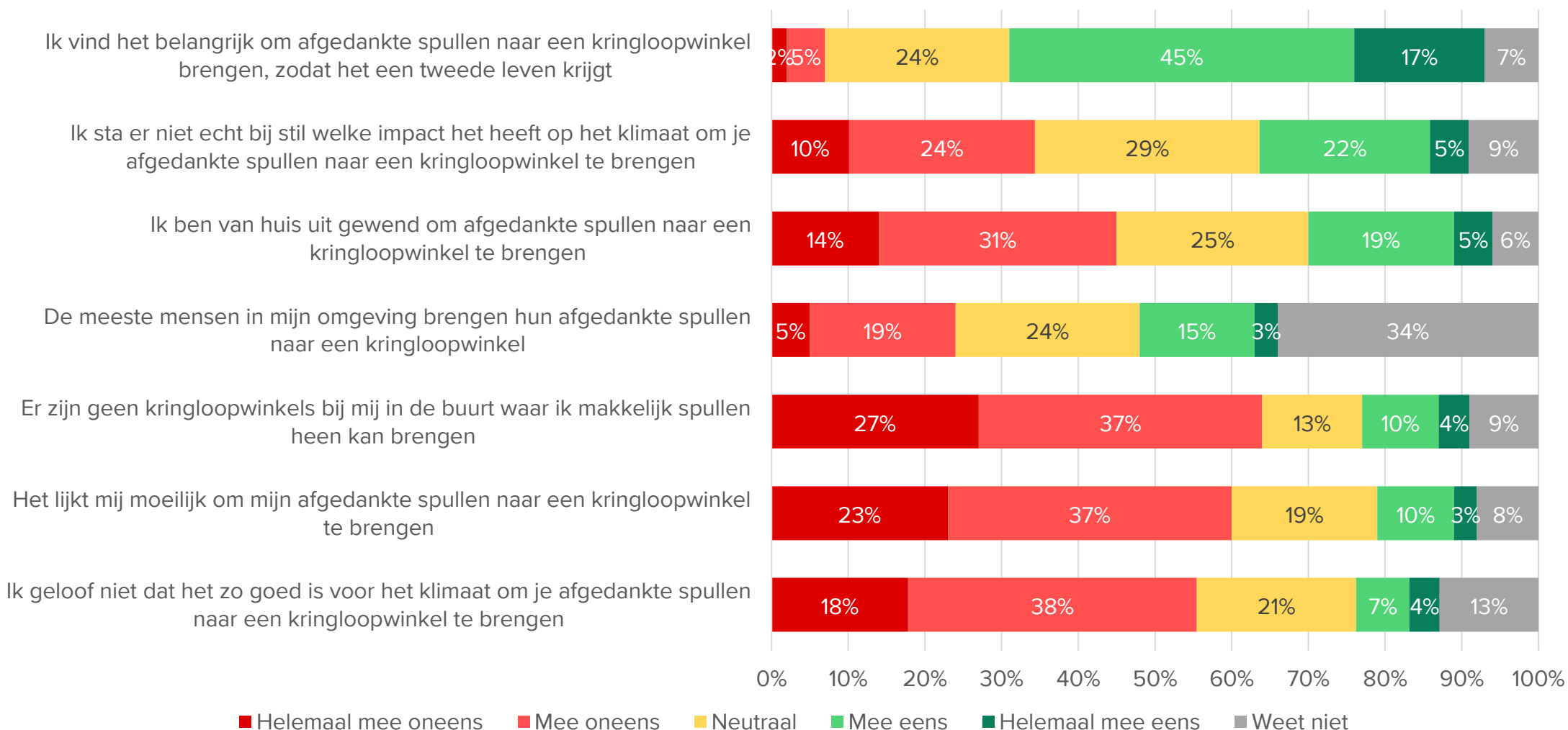
Tevens is aan respondenten gevraagd wat hun drijfveren en belemmeringen zijn om afgedankte spullen die nog goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen. Hieronder zijn de belemmeringen zichtbaar. Mensen geven waarschijnlijk de voorkeur aan een platform als marktplaats, omdat ze dan nog geld krijgen voor de spullen. Ook het weggeven aan bekenden heeft de voorkeur dan aan onbekenden.

Belemmeringen om afgedankte spullen die nog goed zijn naar een kringloopwinkel te brengen

Spullen naar kringloopwinkel brengen vindt men wel belangrijk

De respondenten konden in de vragenlijst over een aantal stellingen aangeven in hoeverre ze het er mee eens of oneens waren. 62% vindt het belangrijk om afgedankte spullen naar een kringloopwinkel te brengen (hoge persoonlijke norm). Wederom is er geen duidelijke sociale norm over je spullen wegbrengen: 1/3^e weet niet of hun omgeving spullen naar een kringloopwinkel brengt.

Bijlagen

METHODE EN RESPONDENTEN

Vanaf 6 oktober 2023 heeft Milieu Centraal via onderzoeksbureau Motivaction onder hun consumentenpanel een online vragenlijst afgenomen over drie circulaire gedragingen die passen bij een circulair ambachtscentrum (Spullen tweedehands kopen in een kringloopwinkel, kapotte spullen (laten) repareren & afgedankte spullen naar een kringloopwinkel brengen). De steekproef (N = 1519) in dit rapport is gewogen naar opleidingsniveau, gender, leeftijd, regio en Mentality en de interacties daartussen. Daarmee geeft het een representatief beeld van Nederland.

SOCIODEMOGRAFIE RESPONDENTEN

